

Religieus erfgoed

Zien – bewogen worden – in beweging komen

25 jaar Beweging van Barmhartigheid

In december 2023 vierde de Beweging van Barmhartigheid haar 25-jarig bestaan. De Beweging is opgericht door de Fraters van Tilburg. Het was een direct gevolg van de pogingen van de fraters om de spiritualiteit van barmhartigheid nieuw leven in te blazen: ‘met ons hart meeleven met de ander, vooral met hen die het moeilijk hebben en kwetsbaar zijn’. Ook de zusters van Liefde uit Tilburg zijn van meet af aan betrokken geweest bij de Beweging. Het is nu een zelfstandige stichting die een mooi voorbeeld is van hoe charisma en spiritualiteit van congregaties doorgegeven kunnen worden als immaterieel erfgoed.

Zuster Mariëtte Kinker, overste van de Zusters van Liefde vertelt in een interview over het begin van de Beweging: “Eind jaren ’90 stelden Wim Verschuren en Harrie van Geene zich als fraters een wezenlijke vraag over hun eigen spiritualiteit: ‘Hoe zit het met onze eigen blik op de barmhartigheid?’ Zij hadden behoefte aan een nieuwe visie, aan verdieping en verbreding. Een belangrijk inzicht was dat barmhartigheid óók belangrijk is in andere wereldgodsdiensten. Dat leidde tot een nieuw motief voor het begrip barmhartigheid: het Zien, Bewogen worden en In beweging komen. Het verhaal van de barmhartige Samaritaan was daarin ondersteunend.”

Frater Wim Verschure zei daar zelf ooit over: “Een aantal jaren heb ik sterk de nadruk gelegd op ‘zien’ en ‘bewogen worden’, omdat maar langzaam duidelijk is geworden, dat het niet om zomaar doen gaat en ook dat barmhartigheid speelt op alle vlakken van het leven. Daar zijn we nu

wel van overtuigd. En in beweging komen is wezenlijk. Anders is het een lege huls.”

Mariëtte: “Harrie van Geene werkte de visie verder uit. Wim schreef er later een brochure over. De beweging was een feit. Vanaf het begin van de oprichting van de beweging was ik erbij. Wim zei: ‘Denk erom: jij doet mee, met de Zusters van Liefde.’ Zo kwam ik in de stuurgroep terecht. We deden in 1998 een oproep voor bondgenoten in barmhartigheid. Daar kwamen veel reacties op. Het was een klein begin, dat uitgroeide tot een beweging die wel 1.200 participanten telt, mensen die willen leven en werken vanuit barmhartigheid.”

Barmhartigheid is een beweging

Ook bij de zusters leefde die vraag over hun eigen spiritualiteit. “Alleen niet zo hevig,” vertelt zuster Mariëtte verder. “Maar toen de Beweging er eenmaal was, ben ik acuut begonnen met alle zusters bij elkaar te roepen

en bijeenkomsten te houden over barmhartigheid. De primaire reactie van de zusters was ‘waarom moet dat nou: barmhartigheid, dat weten we toch al zo lang?’

Toen heb ik het motto ‘zien – bewogen worden – in beweging komen’ in een nieuw licht gezet, net zoals de fraters daarmee bezig waren. Barmhartigheid is een beweging. Het begint met zien: de ander zien in zijn of haar kracht en kwetsbaarheid. Zien we onze collega’s op het werk echt? Heb ik daadwerkelijk aandacht voor mijn burens? En dan je laten raken door de ander en hem of haar bij je binnenlaten. Dat is de tweede stap en niet de makkelijkste. Daarna in beweging komen. Met deze zienswijze is er bij de zusters iets losgemaakt waardoor barmhartigheid tot op dit moment een kernwoord is van de congregatie. Dus ook wij, zusters, hebben toen onze spiritualiteit nieuw leven gegeven.”